

1280

Feixuc

(ALDC, VIII, 1802. *Feixuc*)

Feixuc, “difícil de moure, d'alçar, a causa del seu pes” (DIEC), doc. des del s. XIII, és un der. de *feix* ‘càrrega, pes’ (< FASCIS ‘paquet lligat amb una corda; feix; fardell’) amb el suf. -uc, extensió del de CADŪCUS ‘que cau, que fa caure’ (cf. oc. *cazuc*, *chazuc* > cat. *xaruc*) (“les coses pesants cauen fàcilment”, DECat), com degué passar en l'oc. *pesuc*; encara que el suf. sigui poc freqüent tant en llat. com en cat., cal notar que altres mots en -uc podrien haver servit de model (*poruc* [s. XIII], *astruc* [s. XIV], *fredeluc*, etc.); var. per atracció del suf. -ut, *feixut* 109, 126 (< -ŪTU, com *panxut*, etc.), que en val. mer., juntament amb *freixut*, s'ha desviat a ‘espès; gros, gras’.

Diversos geosinònims depenen del lexema *pesar* (< PENSARE ‘suspendre; pesar’, que va substituir PENDĒRE):

pesat, participi, *pesao* 100 (< arag.

i cast.); *pesant* (“*pesant* com a plom”, s. XIII), participi actiu, amb les var. *pesent* 10, 11, 127, amb canvi del suf.

pel d'una altra conjugació (*volent*); *pesós* 85, probablement manlleu al logudorès *pesosu*; *que pesa* 1, 4, 5, 8, solució perifràstica.

Lurd 9 és pres del fr. *lourd* (< llat. vg. *LURDU o *LORDU, alteració de LURIDUS ‘groguec, lívid’).

La distribució geogràfica dels significants situa *feixuc* en la major part del Principat i en mall. i men., mentre que a la resta s'ha imposat *pesat*, amb més presència que *pesant*. L'eiv. *pesat* pot tenir relació amb el val., responsable de diverses concomitàncies entre els dos dialectes (*dacsa* ‘blat de moro’, *paloma* ‘papallona’, etc., Veny, 1999 a: 102-106). *Pesao*, *lurd* i *pesós*, d'àmbit local, són interferències amb l'aragonès (o cast.), francès i sard, respectivament.

Són mots normatius *feixuc*, des del DOrt, 1917; *pesant* (“que té pes”), *pesat* (“*feixuc*, que fa sentir el seu pes, especialment en sentit figurat”), des del DG_I, 1932.

